

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA XUẤT BẢN – PHÁT HÀNH

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

**THỊ TRƯỜNG SÁCH ĐIỆN TỬ Ở HÀ NỘI
TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY (2010-2013)**

Giảng viên hướng dẫn: ThS. NGUYỄN THỊ NGỌC LÂM
Sinh viên thực hiện: TÔ THỊ NHUNG
Lớp: PH29B

Hà Nội - 2014

LỜI CẢM ƠN

Em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến cô Nguyễn Thị Ngọc Lâm, giảng viên khoa Xuất bản – Phát hành, trường Đại học Văn hóa Hà Nội, người đã tận tình giúp đỡ em trong suốt quá trình làm bài khoa luận này.

Em xin chân trọng cảm ơn Ban chủ nhiệm khoa, các thầy cô trong khoa Xuất bản – phát hành, trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã tạo điều kiện động viên, khích lệ, giúp đỡ em trong quá trình học tập và nghiên cứu tại trường.

Em cũng xin chân thành cảm ơn ban giám đốc các đơn vị tham gia kinh doanh trong lĩnh vực xuất bản – phát hành đã giúp em hoàn thành khóa luận này.

Hà Nội, ngày 10 tháng 05 năm 2014

Sinh viên thực hiện

Tô Thị Nhung

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN.....	1
Danh mục bảng mẫu kèm theo.....	6
Danh mục các ký hiệu viết tắt.....	7
LỜI MỞ ĐẦU.....	8
CHƯƠNG 1. NHỮNG VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ SÁCH ĐIỆN TỬ VÀ XUẤT BẢN ĐIỆN TỬ	12
1.1. Sách điện tử.....	12
1.1.1. Khái niệm sách điện tử	12
1.1.1.1. Khái niệm sách.....	12
1.1.1.2. Khái niệm sách điện tử	13
1.1.2. Phân loại sách điện tử.....	16
1.1.2.1. Phân loại theo quy trình tạo ra sách điện tử	16
1.1.2.2. Phân loại theo chủ thể phát hành sách điện tử.....	17
1.1.2.3. Phân loại theo vật mang nội dung sách điện tử	18
1.1.3. Đặc điểm của sách điện tử	18
1.1.3.1. Quy trình tạo ra sách điện tử rất khác so với sách truyền thống	19
1.1.3.2. Sách điện tử là một file dữ liệu được số hóa	20
1.1.3.3. Cần các công cụ hỗ trợ khi sử dụng sách điện tử	21
1.2. Thị trường sách điện tử.....	22
1.2.1. Khái niệm thị trường sách điện tử.....	22
1.2.1.1. Khái niệm thị trường	22
1.2.1.2. Khái niệm thị trường sách điện tử.....	23
1.2.2. Các yếu tố cấu thành thị trường sách điện tử	25
1.2.2.1. Nguồn cung sách điện tử	25
1.2.2.2. Nhu cầu sách điện tử	26
1.2.2.3. Giá của sách điện tử	27
1.2.2.4. Sự cạnh tranh trong kinh doanh sách điện tử	28

1.3. Vai trò của thị trường sách điện tử.....	28
1.3.3. Đối với người tiêu dùng.....	29
CHƯƠNG 2. THỊ TRƯỜNG SÁCH ĐIỆN TỬ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY.....	31
2.1. Bối cảnh kinh tế, văn hóa, xã hội ở Việt Nam.....	31
2.1.2. Bối cảnh chính trị, văn hóa, xã hội.	33
2.2. Thị trường sách điện tử ở Việt Nam giai đoạn hiện nay.....	34
2.2.1 Nguồn cung sách điện tử trên thị trường.....	34
2.2.1.1. Công ty cổ phần sách điện tử giáo dục (EDC)	34
2.2.1.2. Công ty trách nhiệm hữu hạn Sách điện tử Trẻ (YBOOK).....	37
2.2.1.3. Hệ thống phân phối sách điện tử bản quyền Alezaa.....	40
2.2.2. Nhu cầu sách điện tử trên thị trường.....	43
2.2.3. Giá cả sách điện tử trên thị trường.....	46
2.2.5. Sự quản lý của các cơ quan chức năng đối với thị trường sách điện tử.....	53
2.3. Đánh giá thị trường sách điện tử Việt Nam hiện nay	54
2.3.1. Những chuyển biến tích cực trên thị trường sách điện tử.....	54
2.3.2. Những khó khăn còn tồn tại trên thị trường	58
CHƯƠNG 3. MỘT SỐ GIẢI PHÁP GÓP PHẦN THÚC ĐẨY SỰ PHÁT TRIỂN CỦA THỊ TRƯỜNG SÁCH ĐIỆN TỬ Ở VIỆT NAM HIỆN NAY.....	61
3.1. Xu hướng phát triển của thị trường xuất bản phẩm điện tử trong tương lai.....	61
3.1.1. Xu hướng phát triển của thị trường sách điện tử	61
3.1.2. Định hướng của nhà nước đối với thị trường sách điện tử	68
3.2. Một số giải pháp góp phần thúc đẩy sự phát triển của thị trường sách điện tử ở Việt Nam.....	69
3.2.1. Giải pháp vĩ mô	69

3.2.1.1. Đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước đối với việc xuất bản điện tử	69
3.2.1.2. Quản lý Nhà nước về việc ban hành Luật, thực thi Luật và những chế tài xử phạt đối với xuất bản điện tử	73
3.2.2. Giải pháp vi mô	74
3.2.2.1. Đối với các đơn vị xuất bản	74
3.2.2.2. Đối với các cơ sở đào tạo nhân lực cho ngành xuất bản	81
3.2.2.3. Đối với người tiêu dùng sách điện tử	83
KẾT LUẬN.....	86
Danh mục tài liệu tham khảo.....	88

LỜI MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Trong đời sống tinh thần của con người sách luôn là một phần không thể thiếu. Nó là công cụ để con người lưu trữ thông tin và truyền từ đời này qua đời khác. Hơn cả những gì nó chứa đựng hay công dụng của nó, đó còn là một món quà tinh thần không thể thiếu trong cuộc sống của con người. Chưa có ai từng sống mà không nâng niu, trân trọng một cuốn sách nào đó như một món quà hay coi sách như là kim chỉ nam trong hành động của mình. Hay nói một cách khác, không ai không học được một điều gì đó từ những cuốn sách.

Chính vì vai trò to lớn của sách đối với cuộc sống của con người, trong suốt chiều dài lịch sử của mình, con người luôn luôn tìm cách cải tiến, phát triển tính năng cũng như công dụng của sách để phục vụ tốt hơn cho cuộc sống. Từ những cuốn sách từ vật liệu thô sơ như mai rùa, thẻ tre, con người phải mất đến cả nghìn năm để có thể sáng tạo ra giấy và lưu trữ thông tin trên đó. Lịch sử của sách bước sang một trang mới. Cùng với công nghệ in ấn, sách ngày càng trở nên phổ biến rộng rãi. Nhưng sự phát triển của sách vẫn chưa dừng lại ở đó. Vào cuối thế kỷ XX, những năm đầu thế kỷ XIX, sự bùng nổ của công nghệ thông tin trên thế giới đã tạo ra một diện mạo mới trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội. Lĩnh vực in - xuất bản – phát hành cũng không nằm ngoài sự ảnh hưởng đó. Việc ứng dụng công nghệ số vào lĩnh vực xuất bản phát hành đã tạo ra một cái tên mới cho sản phẩm của ngành xuất bản- phát hành, đó là “sách điện tử”. Nếu khoảng mười năm trước cụm từ “sách điện tử” còn xa lạ với người đọc thì hiện tại, sách điện tử đã chiếm một thị phần lớn trong công nghiệp xuất bản của thế giới. Công nghệ phát triển mau chóng, sự ra đời và cập nhật các tính năng hiện đại của các thiết bị điện tử cá nhân như iphone, ipad, kindle...có vẻ như đã khiến cho việc đọc sách trên bản in truyền thống sẽ trở nên lỗi thời trong tương lai gần?

Trong mười năm trở lại đây, loại hàng hóa đặc biệt này đã dần trở nên phổ biến và quen thuộc hơn với người tiêu dùng trên khắp thế giới và dần trở thành một xu thế. Tại Việt Nam, tuy sách điện tử vẫn còn rất mới mẻ và chưa phổ biến rộng rãi nhưng đã xuất hiện một số nhà cung cấp các xuất bản phẩm điện tử như vinabook, alphabook, Liên Việt, Trong những nỗ lực của mình những nhà cung cấp này đang cố gắng đưa sản phẩm mới này đến gần hơn với người tiêu dùng và đuổi kịp ngành công nghiệp xuất bản của thế giới.

Tại Việt Nam, ngành xuất bản sách điện tử mới đang ở trong giai đoạn hình thành, hay nói cách khác ngành xuất bản của Việt Nam mới chập chững bước vào lĩnh vực kinh doanh mới mẻ và hứa hẹn sẽ đem lại nguồn lợi nhuận lớn cho các nhà xuất bản cũng như các nhà kinh doanh tham gia vào lĩnh vực này. Bên cạnh đó vẫn còn những nhà xuất bản, những công ty phát hành còn hoài nghi liệu nó có thực sự trở thành một xu thế, có thể thay thế được những xuất bản phẩm truyền thống; liệu nó có trở nên phổ biến, được sử dụng rộng rãi trong một tương lai gần hơn; hay những khó khăn, cản trở mà họ gặp phải khi thâm nhập thị trường này? Những câu hỏi đó đã khiến các nhà xuất bản các công ty phát hành do dự và thận trọng hơn trước các quyết định của mình. Là một sinh viên chuyên ngành Kinh doanh xuất bản phẩm, đứng trước thực tế về sự thay đổi và phát triển mạnh mẽ của thị trường, với mong muốn được tiến gần hơn đến thực tế và nắm bắt được những thay đổi đó, em đã lựa chọn và tiến hành nghiên cứu đề tài này.

2.Mục đích nghiên cứu

Nghiên cứu thị trường sách điện tử tại Việt Nam nhằm khảo sát thị trường sách điện tử hiện tại của Việt Nam, đánh giá cơ hội và thách thức của các nhà xuất bản, các doanh nghiệp tham gia phát hành xuất bản phẩm đồng thời tìm đáp án để trả lời cho câu hỏi “ liệu sách điện tử có trở thành một xu thế tất yếu trong tương lai” và các doanh nghiệp nên làm gì trước sự thay đổi này?

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: tình hình kinh doanh sách điện tử của các nhà xuất bản, doanh nghiệp trên thị trường Việt Nam.

- Phạm vi nghiên cứu:

+ Không gian: Hà Nội

+ Thời gian: 2010- 2013

+ Quy mô khảo sát: công ty trách nhiệm hữu hạn Sách điện tử trẻ, công ty cổ phần sách điện tử giáo dục, Hệ thống phân phối sách điện tử bản quyền Alezaa,...

4. Tình hình nghiên cứu

Tuy trên thị trường sách điện tử đã được biết đến nhiều hơn nhưng những công trình nghiên cứu cụ thể, quy mô về sách điện tử và thị trường sách điện tử Việt Nam thì vẫn chưa có ngoài những bài báo nhỏ lẻ, một số hội thảo khoa học được tổ chức gần đây. Có thể kể đến như:

- “ Xây dựng quy trình công nghệ xuất bản điện tử” của Nhà Xuất bản Bru điện, năm 2004. Đề tài đi sâu nghiên cứu về quy trình công nghệ xuất bản xuất bản phẩm điện tử, nhấn mạnh vào mặt công nghệ kỹ thuật.

- “ Xuất bản sách điện tử” của Thạc sĩ Vũ Thùy Dương, khoa Xuất bản, Học viện Báo chí và Tuyên truyền, năm 2007. Công trình này đi sâu về lý luận và thực tiễn hoạt động xuất bản sách điện tử trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa.

- “Sách điện tử và công nghệ tạo sách điện tử” của Thạc sĩ Nguyễn Văn Tuấn, Học viện Báo chí và Tuyên truyền, do nhà xuất bản Văn hóa Thông tin phát hành năm 2008. Công trình này đi sâu nghiên cứu tìm hiểu về sách điện tử và công nghệ tạo sách điện tử.

5. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp luận Mác – Lênin

- Phương pháp điều tra xã hội học.
- Phương pháp phỏng vấn.
- Phương pháp thống kê, so sánh, tổng hợp, chứng minh...

6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn

- Hệ thống hóa kiến thức về sách điện tử.
- Góp phần nâng cao nhận thức của mỗi cá nhân, tổ chức doanh nghiệp về sách điện tử, vai trò, vị thế của sách điện tử trong nền kinh tế tri thức nói chung cũng như vai trò của nó đối với các nhà xuất bản, các doanh nghiệp phát hành, kinh doanh xuất bản phẩm nói riêng. Tìm ra giải pháp, hướng đi giúp các doanh nghiệp thâm nhập sâu hơn vào thị trường mới đầy tiềm năng nhưng cũng đầy thách thức này.

7. Kết cấu của đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo, phụ lục thì bài gồm 3 chương:

Chương 1. Những vấn đề lý luận cơ bản về sách điện tử và xuất bản sách điện tử

Chương 2. Thị trường sách điện tử ở Việt Nam hiện nay.

Chương 3. Một số giải pháp góp phần thúc đẩy sự phát triển của thị trường sách điện tử ở Việt Nam hiện nay

Danh mục tài liệu tham khảo

1. Luật Xuất bản – Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia – Sự thật – 2012.
2. Nguyễn Văn Tuấn – Sách điện tử và công nghệ tạo sách điện tử - Học viện Báo chí và Tuyên truyền – Hà Nội – 2013.
3. Ths. Vũ Thùy Dương (chủ biên) – Xuất bản sách điện tử - Học viện Báo chí và Tuyên truyền – Hà Nội – 2007.
4. Ts. Đỗ Thị Quyên – Tập bài giảng Lịch sử xuất bản Việt Nam – Hà Nội – 2010.
5. Vinaprint.com.vn.